

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za jeden mesec 1 gid 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gid., za pol leta 6 gid., za četrt leta 3 gid., za jeden mesec 1 gid.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gid. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) v sprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil 74.

Štev. 246.

V Ljubljani, v četrtek 26. oktobra 1899.

Letnik XXVII

Državni zbor.

Dunaj, 25. okt.

Včerajšnji dogodki koncem seje, ko je moral pravosodni minister dr. vitez Kindinger kot levičar zapustiti zbornico vsled velike razburjenosti mladočeških poslancev, so bili danes predmet raznih ugibanj glede obstanka desnice. Sicer so morda nekateri mladočeški poslanci predrastično izražali svojo in vsega češkega naroda opravičeno nevoljo, toda ta dogodek je moral vlado prepričati, da stoji pred nepremagljivimi ovirami. Še jasneje je to dokazala današnja debata. Tako odločno in jasno, kakor danes, še nista govorila poljski klub in klub čeških konservativnih veleposestnikov. Vitez Jaworski je z današnjim svojim govorom očitno hotel ovreči vse govornice in trditve nemško-liberalnih listov, da namreč on v nasprotju z večino poljskega kluba po želji vlade pripravlja pot koaliciji. Te govornice so bile tako razširjene, da so veljale kot istinite. A danes je vitez Jaworski podrl vse nade nemških levičarjev ter podri most do vladnega obrežja.

Vitez Jaworski je rekel približno: Poljski klub je že davno pred vladno izjavo izrazil željo, da nastane mir v zbornici. Poljski poslanci niso prijatelji § 14., s katerim si je prejšnja vlada morala pomagati vsled nemške obstrukcije, zato so se mnogo trudili, da bi ustvarili normalne razmere. Kakor vlada, tudi Poljaki želé mir mej avstrijskimi narodi, toda ta vlada ne bode napravila miru, ker je zahtevala žrtev samo od jedne strani, ko je preklicala jezikovni naredbi za Češko in Moravsko. (Burno odobravanje na desnici.) S tem činom je vlada dokazala, da ni neutralna, da ni nad strankami, temveč hoče vladati v smislu in po željah opozicije. Iz vladne izjave veje sapa birokratskega centralizma, kar vzbuja nezaupnost pri vseh pristaših avtonomije. Od početka parlamentarnega življenja so

Poljaki ne glede na menjajoče se vlade vse moči zastavljali na dinastijo, moč in potrebe države. Na tem stališču bodo tudi v bodoče, toda v zvezi s sedanjo večino. (Burna pohvala na desnici.) Zato izjavlja govornik, da z ozirom na vladno izjavo poljski poslanci ne zaupajo sedanji vladi (živahno ploskanje), temveč bodo svoje taktiko uravnali po skupnih načelih sedanje desnice, s katero hočejo ostati v trdni zvezi. (Živahno odobravanje, govorniku čestitajo v prvi vrsti češki poslanci.)

Še večjo pozornost in viharo odobravanje osobito mej mladočeškimi poslanci je s svojim govorom vzbudil načelnik češkega konservativnega veleposestva grof Palfy. Tako odločno menda češki veleposestniki, mej katerimi je več konservativnih Nemcev, niso še nikdar izrazili svoje solidarnosti s češkim narodom in njegovimi zastopniki. S polnim prepričanjem je grof Palfy vladi očital, da je storila češkemu narodu veliko krivico, ko mu je odvzela jezikovni naredbi. Taka vlada ni in ne more biti neutralna, ki je kršila načelo ravnopravnosti. Češko veleposestvo zato vladi izraža svoje nezaupanje ter slovesno izjavlja, da bode trdno kot eden mož stalo ob strani čeških poslancev v boji za ravnopravnost. (Mej govorom in po govoru so češki poslanci živahno ploskali ter grofu Palfyju izražali svojo zahvalo za odločne in resne besede.)

Pred grofom Palfyjem sta govorila poslanca Türk in rusinski socialni demokrat dr. Jarošewicz. Türk v nobenem svojem govoru ne zataji svojega prusaškega mišljenja. Danes je celo Wolfa prekosil. Včeraj je Wolf svetoval vladi, da naj v Prago pošlje nekaj bataljonov in tako s silo zatre češko gibanje, a Türk je danes naravnost klical na pomoč pruske polke in topove. Mož je odkril svoje srčne želje, in mi smo mu hvaležni za to. Naj se prepričajo — ako se sploh hočejo prepričati — merodajni krogi, kakšen sad rodi

nemškonacionalno gibanje, pred katerim se mora umikati avstrijsko rodoljubje!

Poljski demokrat Stapinski je napadal politično upravo v Galiciji ter izjavil, da bode poljska ljudska stranka podpirala le tako vlado, ki hoče izvršiti popolno narodno ravnopravnost.

V imenu mladočeških poslancev je danes prvi govoril dr. Stransky, ki je znan kot eden najspretnjših govornikov, dasi morda njegova pogosta osebna izzivanja vsakemu ne ugajajo. A ravno v tem, da točno in s perečim sarkazmom odbije vsak napad, mu je malokdo enak. Gladko mu teče nemška beseda in udarci njegovi nasprotnika zadevajo v živo meso.

Danes je izlil ves srd na sedanjo vlado, ki je s svojim činom z dne 17. t. m. pokazala svoje namene. Ta dan, ko je vlada preklicala jezikovni naredbi, se more primerjati s katastrofama pri Solferinu in Kraljevem Gradcu. Govornik naglašá, da noče obsojati obstrukcije, ker vsaka stranka naj si sama določuje svojo taktiko, ampak vlado, ki opravlja posle in izvršuje načrte grofa Goluchowskega. Grof Badeni ni izdal jezikovnih naredeb, da bi češke poslance pridobil za nagodbo z Ogersko, marveč da bi pripravil pot do ravnopravnosti. Toda Nemci poznajo ravnopravnost le za-se, a ne za druge. Češki narod hoče živeti v Avstriji in uživati popolno ravnopravnost z nemškimi sodeželani, a sedanja vlada je zopet pretrgala vezi mej narodom in državo. Skrila se je za krono, česar grof Badeni ni storil. Mogoče, da se po obliki jezikovni naredbi ne strinjata s črkami ustave, toda v bistvu se strinjata z duhom ustave, kajti večina prebivalstva v državi in večina v zbornici zahtevata narodno ravnopravnost. Sedanja vlada se je udala obstrukciji in s tem škodila državni avtoriteti in načelu večine. V upravi sami pa mora nastati največja zmešnjava, kajti kar je bilo včeraj edino pravo, je danes kaznjivo. Med aktivni vladne bilance je edino le ob-

LISTEK.

Prebogati.

Francoski spisal Octave Mirbeau.

Jean Loqueteux je sédel, utrujen vsled napornega pota, na rob ceste, naslonil glavo ob cestni kamen, a noge obesil črez cestni rob. Ob tem času je pripekalo solnce z vso močjo na prašno cesto, a vročina je bila uprav neznošna.

Jean Loqueteux je odložil torbo raz svoja pleča, odprl jo in pričel jemati iz nje pesek in spravil vsega na en kup. Potem je pričel pesek preštevati in ga zlagati poleg sebe po nizki travi v male dele, a ko se mu ni več ljubilo, je pograbil kopice in jih spravil v torbo, vzdihnivši pri tem pomenljivo.

»Račun se vjema« — reče, »še vedno imam svoje tri milijone. Vendar je to čudovito: od tega denarja lahko poklonim, kolikor hočem, mogoče mi je, s polnimi prgišči razsipati svoje zlato, pa imam še vedno tri milijone . . . svoje tri milijone.«

Nato je malo stresel torbo, vzdahnil globoko in si obrisal znoj s čela.

»Ali težki so strahovito, težki ti moji milijoni. Pleča so mi vsa ranjena, prsa me bole, a noge mi drgečejo.«

»Seveda, da imam še soprogo živo, ona bi mi res pomagala nositi mojo torbo, ali ona je mrtva, sirota je že davno umrla, ker ni mogla prenašati tolikega bogastva. Trije milijoni! Ah! A moj sin? Tudi ta je umrl, — vsi so mrtvi! Ostal sem sam s svojim bogastvom, ki mi žuli pleča. Moj Bog, kako sem utrujen. Nikdo ne sluti, kako je nam milijonarjem hudo. Moj Bog, uprav nas bi morali pomilovati! Tri milijone imam — tri milijone! Tu so, v tej vreči, in v znoju svojega obraza jih moram prenašati, a ne vem zakaj.«

»Da, da«, je nadaljeval Loqueteux v razgovoru s samim seboj, »so tudi trenutki, ko bi bil rajši siromak . . . sirota brez vinarja, ki mora prositi in se živiti od darežljivosti ljudija.«

Jean Loqueteux, katerega obleka je bila povsod zakrpana, a večidel raztrgana, tako da se je na mnogih mestih opazala gola koža, je vzel sedaj črno, na pol plesnjivo skorjico kruha in jo počel polagoma griziti.

Od časa do časa je pokimal z glavo in zamrmral:

»Nepojmljivo . . . trije milijoni . . . tu so . . . treba mi je samo z roko seči, pa razmažem lahko denar, kolikor ga hočem . . . baš bi tudi bil pravi norec, če ne bi delal tako, ker se mi ves denar zopet povrne, a jaz toliko poklonim siromašnim vojakom, vaškim dekletom . . . vsem . . . vsem . . . pa poleg vsega tega moram vendar tu sedeti in ne morem si dobiti družega kruha, kot to skorjico, ob kateri si zobe lomim, ki smrdi po pljesnivosti in katere ne bi hotele niti svinje jesti! Tega si ne morem raztolmačiti! To mora biti nekaka zmota, nespornost, kajti . . .«

In zopet je pokimal z glavo, otipovaje svoj pesek.

»Tako bogat, tako bogat! Tri milijone imeti, pa ne imeti kaj jesti; ne imeti postelje, biti brez strehe, vedno pod vedrim nebom . . . naj pripeka solnce, ali naj zmrzuje — to je neverjetno . . . svet ni takšen, kakoršen bi moral biti.«

Težko izdihujoč se je zavalil stolec in usnul kraj ceste.

(Konec prih.)

